

KINH TẾ CHÍNH TRỊ HỌC CỦA KHU VỰC CÔNG

Kinh tế học khu vực công
Chương trình Giảng dạy Kinh tế Fulbright

Huỳnh Thế Du

1

Một số vấn đề về hậu cần

- Bài thi giữa kỳ?
- Bài viết cuối khóa
 - Đây là một cơ hội tốt để định hình luận văn tốt nghiệp
 - Từ 01-15/7: Gặp ban giảng viên lần 1
 - Thứ Tư, 16/7, 17h00: Nộp các chủ đề dự kiến
 - Thứ Hai, 21/7: Phản hồi của ban giảng viên
 - Từ 22/7 – 14/8: Gặp ban giảng viên lần 2
 - Thứ Sáu, 15/8, 17h00: Nộp bản thảo điện tử
 - Từ 18 đến 25/8: Gặp ban giảng viên lần 3
 - Thứ Sáu, 29/8, 17h00: Nộp bài viết
 - Tháng 9: Những người có hướng phát triển đề tài thành luận văn tốt nghiệp gặp ban giảng viên để trao đổi
 - **Hoàn thành luận văn trước tết Ất Mùi 2015.**

2

Nội dung trình bày

- ❑ Nhắc lại các lý thuyết lựa chọn công
- ❑ Lý thuyết về cử tri trung vị
- ❑ Thảo luận tiếp về hành vi và cách ứng xử của con người nói chung, các công chức nói riêng
- ❑ Những nhân tố quyết định để hoạt động của khu vực công, nhất là các dự án công cộng lớn trở nên hiệu quả
- ❑ Thảo luận những vấn đề thực tiễn

3

Lý thuyết lựa chọn công cộng

- ✓ Lý thuyết lựa chọn công “cứng” (phiên bản chính thống trong khoa học chính trị ở Hoa Kỳ): “Các cá nhân vì quyền lợi cá nhân hạn hẹp, hành động một cách khá duy lý nhìn từ góc độ riêng của họ, có xu hướng tạo ra các kết quả phi lý về mặt tập thể.”
- ✓ Lý thuyết lựa chọn công “mềm” (Peterson): “Các tác nhân hiểu biết hơn về quyền lợi riêng của họ và nói chung có thể đi đến những kết quả duy lý về mặt tập thể.”
- ✓ Hiểu một cách đơn giản, kết quả của các lựa chọn công theo lý thuyết lựa chọn công “cứng” là các khoản đầu tư hay chi tiêu kém hiệu quả trong khi đối với lý thuyết lựa chọn công “mềm” thì vẫn có những quyết định hiệu quả.

4

Lý thuyết về cử tri trung vị

- **Lý thuyết Cử tri trung vị:** Nếu thị hiếu của các cá nhân có tính đơn đỉnh thì kết quả bỏ phiếu theo đa số sẽ được quyết định bởi thị hiếu của cử tri trung vị.
- Vấn đề đối với lý thuyết Cử tri trung vị
 - Cường độ của thị hiếu?

5

Luật phiếu bầu trung vị

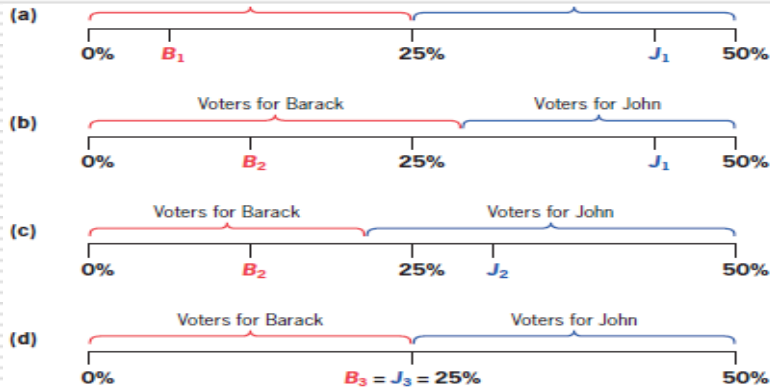
Giả sử An, Bình, và Châu quyết định cùng đi ăn phở. An muốn ăn phở vỉa hè 20 nghìn đồng/tô, trong khi Bình thích phở bình dân 30 nghìn đồng/tô và Châu muốn phở cao cấp 50 nghìn đồng/tô. Nếu mạnh ai nấy đi thì mỗi người sẽ chọn nơi ưa thích của mình, nhưng nếu quyết định cùng đi thì cả ba sẽ chọn gì?

Các phương án	Lựa chọn của từng người			Kết quả
50 hoặc 20	A: 20	B: 50 hay 20	C: 50	50 hoặc 20
50 hoặc 30	A: 30	B: 30	C: 50	30
30 hoặc 20	A: 20	B: 30	C: 30	30

6

Luật phiếu bầu trung vị (tt)

Mức chi tiêu dành cho quốc phòng chiếm từ 0-50% ngân sách. Câu hỏi đặt ra là những người đứng ra tranh cử nên đề xuất mức nào?

"Tất cả những gì các chính khách hay nhà phân tích cần tìm hiểu là sở thích của cử tri trung vị"

Các giả định của mô hình cử tri trung vị

- ❑ Biểu quyết về một phương diện duy nhất
- ❑ Chỉ có hai ứng cử viên
- ❑ Hệ tư tưởng không quan trọng bằng tối đa hóa số phiếu bầu
- ❑ Mọi cá nhân có liên quan đều đi bầu
- ❑ Tiền không quyết định kết quả bỏ phiếu
- ❑ Thông tin đầy đủ
- ❑ Không có vận động hành lang

Sự khác biệt trong hệ thống bầu cử ở Mỹ và hầu hết các nước châu Âu?

Thảo luận tiếp về hành vi của các cá nhân

- ❑ Vì mình hay vì người khác?
- ❑ Có nhiều người vì người khác không? Khi nào thì có thể vì người khác?
- ❑ Các hệ lụy của chúng là gì?

9

Một số yếu tố cơ bản tác động đến hiệu quả của khu vực công

- ❑ Các hoạt động của khu vực công (nhất là các siêu dự án) tốt/hiệu quả chỉ được phát triển khi có các bên liên quan mà họ có lợi ích lâu dài từ việc xây dựng thành công.
- ❑ Cần có một liên minh đủ mạnh để vượt qua các rào cản hay tạo ra các chính sách/cơ chế mới.
- ❑ Cần có những doanh nhân công (public entrepreneurs).

Kinh nghiệm từ một số dự án

- ❑ Hệ thống đường cao tốc liên bang Mỹ: (the Greatest Public Works Project in History): Sau chiến tranh thế giới thứ 2, từ ý tưởng của Tổng thống Eisenhower.
 - ❑ Big Dig ở Massachusetts (kéo dài hơn 2 thập kỷ, 1 tỷ lên hơn 20 tỷ đô-la): Ông Salvucci, bộ trưởng giao thông của Massachusetts.
 - ❑ Cải cách ở Trung Quốc: Đặng Tiểu Bình, Giang Trạch Dân, Chu Dung Cơ.
 - ❑ Batam, Indonesia: Tổng thống Suharto và tiến sỹ Habibie.
 - ❑ Cải cách ở Việt Nam?
 - ❑ Đường dây 500 KV: Ông Võ Văn Kiệt.
 - ❑ Phát triển nam Sài Gòn: Ông Phan Chánh Dưỡng.
 - ❑ Khu đô thị mới Thủ Thiêm?
-

Thảo luận tình huống của Việt Nam

- ❑ Mối quan hệ giữa chính trị và kinh tế?
 - ❑ Cách thức ra các quyết định quan trọng như thế nào và các kết quả thường là gì?
 - ❑ Một số ví dụ minh họa:
 - Đầu tư công và nợ công
 - Thâm hụt ngân sách
 - Phân cấp ngân sách
 - ❑ Các nhân tố chính cho một cải cách toàn diện?
-